

TEREKE

Erhan GENÇ*

Vatani görevimin yarısını tamamlamıştım. İstanbul'da doğup büyümüş, yirmi yaşına kadar İstanbul sınırlarından dışarıya adım bile atmamış birisi olarak askerliğe yeni yeni alıştığım söylenebilirdi.

Üç ay önce gelmiştim bu şehre. Zorlu acemi birliği döneminin ardından vazifemin geri kalan kısmı için yoluna düştüğüm bu şehir, ne yazık ki televizyonda adını terör kelimesiyle birlikte duymaya alıştığımız şehirlerden birisiydi. Dağlarda şafak sayacağıma düşünürken bir hafta sonra geri hizmette görevlendirilmek bende biraz hayal kırıklığı yaratsa da alay kargosunun yeni elemanıydım artık. Komutanlarımız ve arkadaşlarımız ne göndereceklerse bize getiriyorlar, biz de güzelce paketleyip adreslerine postalıyorduk. Kısa sürede sevmiştim bu görevi.

Kendimi askerlik yapıyor gibi değil de sivil bir işte çalışıyor gibi hissediyor, askerliğin ardından hoşuma giden bu işi yapabileceğimi düşünüyordum. Dönüşte bütün kargo şirketlerine iş başvurusunda bulunabilirdim.

Zor bir dönemden geçiyorduk. Ardı ardına operasyonlar düzenleniyordu. Sevdiğim bu görevin bir yanı beni çok üzüyordu; sıcak temasta şehit olan arkadaşların terekesini ailelerine göndermek... Bu zorlu görev, alay kargosunun en yeni elemanı olan bana düşmüştü. Gömlekleri, pantolonları itina ile katlıyor, tıraş malzemeleriyle ayna, çakı gibi eşyaları özel bir kutuya koyuyor, ayakkabıları ise boyayıp temizliyordum. Görevim sadece paketlemektir ama neyi varsa olduğu gibi doldurup göndermeye gönlüm el vermiyordu. Tertipli, düzenli ve temiz hatırlansın istiyordum. Daha dünkü çarşı izninde giyilmiş bir tişörtü kutuya yerleştirirken gözlerim doluyor, sahibi için duran zamanın aksine inatla çalışmaya devam eden saati koyarken gözyaşlarımı tutmakta zorlanıyor, kullanıldıktan sonra atılmamış telefon kartlarını düzenlerken hıçkırıklara boğuluyordum. Sanki her eşya bana hikâyesini anlatmak için sırasını bekliyordu.

Tereke sayesinde hepsi hakkında fikir yürütebiliyordum. Bazı askerlerin yalnızca iki kat çamaşır ile birer gömlek ve pantolonu vardı, bazılarının ise çeşit çeşit elbiseleri. Birinin cüzdanı ağzına kadar doluyorsa birçoğunun ki ya boştu ya da içinde cüzi denebilecek kadar para vardı. Maddi durumlarını tahmin edebiliyordum bu göstergelerle. Kimisinden geriye kalan ayna, jöle, yüz kremi gibi bakım ürünlerinden hareketle dış görünüşüne dikkat eden birisi olduğuna hükmediyordum.

Dün şehit olmuş bir arkadaşımın bugün gelen eşyaları, ağırlığı ile beni şaşırtmıştı. Eşyaların arasından çıkan kot pantolonla mavi tişörtü, hikâyesi hakkında hiç hayal kurmadan kutuya yerleştirdim. Değerli olduğunu ilk bakışta

belli eden tespihi onların üstüne koyarken anlattıklarına kulak tıkadım. Dün yeteri

kadar ağlamıştım, bugün ağlamaya hiç niyetim yoktu. Eşyaları alınca

altındaki siyah poşet ortaya çıktı.

Poşeti elime aldığım anda içinin kitapla dolu olduğunu fark ettim.

Askere gelirken bunları da yanında getirdiğine göre okumayı seviyor olmalıydı. Kitapları kutuya koydum ve şehidin paketini bantlayıp adresini üzerine

yapıştırdım.

Öğlen molasından sonra alay komutanı herkesi toplayıp dağdaki operasyonların iyice yoğunlaştığını açıkladı.

Sıcak çatışmaya takviye olmak üzere aramızdan gönüllü olup olmadığını sordu. Benimle beraber iki arkadaş daha parmak kaldırdı. Tereddütsüz. Komutan

“Size benden yarım saat süre, vedalaşacaklarınızla vedalaşın ve hazırlanıp gelin.” deyince diğer iki arkadaş hemen telefon sırasına koştular; ben, dolabımda ne var ne yoksa siyah çöp poşetine doldurup görev yerim olan kargo bölümüne geldim.

Kimsecikler yoktu. Daha önce başkalarında yaptığım gibi özenle yerleştirdim eşyalarımı. Silahla ve arkadaşlarla verilmiş birkaç poz fotoğrafımı, atletlerin arasına bir yere sıkıştırdım. Her karesine hevesle çarpı attığım, üzerinde “gel tezkere” yazan kartı koymadım ama hatıra saklamaları için zincirli künyemi eklemeyi ihmal etmedim. Kutuyu sağlamca paketleyip üzerine ev adresimi yazarken elim titremedi değil,

* Bu yazı, Geçerken (Dergisi), Sayı 2, Kasım 2020, s. 8-9'da yayımlanmıştır. Yazının dergimizde yeniden yayımlanmasına müsaade eden Geçerken Dergisi İdare Heyetine teşekkür ederiz.

hatta birkaç damla gözyaşı bile düştü galiba. Yarım saatin dolmasına üç dakika kala kutuyu araç sevk bölümüne bıraktım. Ama son bir kez daha aileme bakıyor gibi kutuya bakmadan edemedim. Kutuya bakarken annemin bayılışını, babamın sabırla dudak ısırışını ve kardeşlerimin ağlamaktan kızarmış gözlerini görüyorum sandım. Sonra doğruca komutanın yanına koştum. Üç gönüllüyü karşısında gören komutanımız sordu:

-Hazır mısın asker?

-Hazırız komutanım!!!

&

Siperden sipere tekmil verildi,
Mülâzim Hakkı Bey öne eğildi,
Karşiki tabyada düşman dağıldı;
Destan sevdâsına süngümü taktım,
Conk Bayırı'ndan sel gibi aktım.

Bayburt'tan gelmişem Akkoyunlu'yam,
Bengiboz pazulu koç boyunluyam,
Üç aylık evliyem, beş kayınlıyam;
Vuruldum, kabrimi derine oyun,
Balamın adını Mustafa koyun.

Hemserim Daşdan da yanıma düştü,
Mübarek toprağı sardı öpüştü,
Üçler, yediler, kırklarla görüştü;
Gümüş hamaylini geri yollayın,
Anası yalnızdır, köyde kollayın.

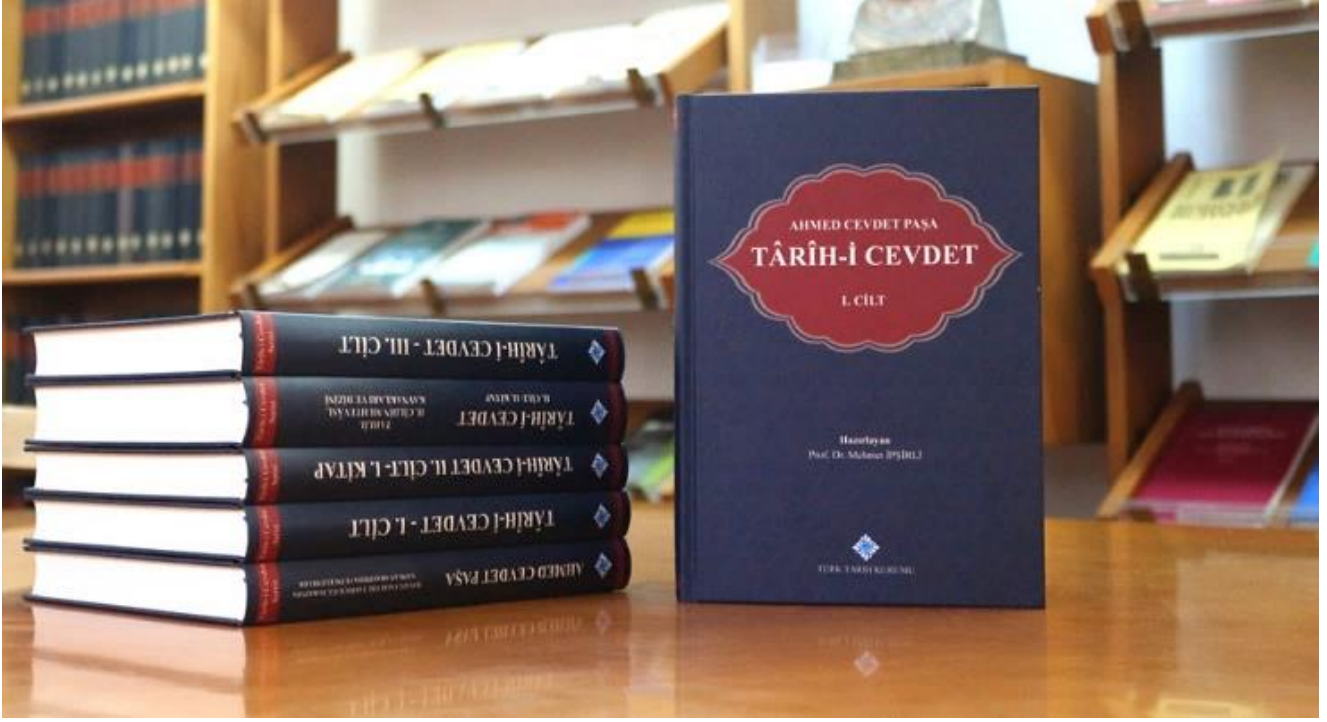
Bayburt Kal'ası'ndan üç şahin uçtu,
Çanakkal'ası'nda toprağa düştü,
Felek bize şehit libâsı biçti;
Anama söyleyin kara bağlasın,
Balamı büyütsün yiğit eyesin.

Düşmanlar bu bahar, çekilir gider,
Eceabat'taki ocaklar tüter,
Kabrimin üstünde çiçekler biter;
Elif'e yollayın rengine baksın,
Kınaya katsın da eline yaksın.

Fırat rahlesine bîkes (yalnız) oturdu,
Kalemimi Akdeniz'e batırdı.
Kitaba kaydetti yazdı bitirdi;
Canımı verecek bir vatanım var,
Çanakkale boyda çok destanım var.

Fırat KIZILTUĞ

Ahmed Cevdet Paşa
(Lofça 1823-İstanbul 1895)

Güvenirliliği, çalışkanlığı ve başarıları ile devletin, kadılıktan valiliğe, bakanlıktan üniversite hocasına kadar pek çok göreve lâyık gördüğü; İlimi sınıftan Mülkiye sınıfına veya aksi istikamette geçişler ile pek çok göreve lâyık gördüğü devrin gerçek aydınlarından biridir. Öte yandan Türkçe'nin ilim dili olamayacağını iddia edenlere bir cevap olmak üzere "Takvîmü'l-edvâr" adını verdiği risâlesini bastırarak herkese Türk diliyle de güzel eserler yazılabileceğini göstermiştir. Hukukçuluğu ve devlet adamlığı kadar tarihçilik yönü de kuvvetlidir.

"Olaylar Bir Günde Ortaya Çıkmaz"

Cevdet Paşa, ortaya çıkan bütün olayları, çok eskiden beri ardı ardına ve birbirlerine bağlı olarak gelişen bir takım başlangıç ve adımların doğal sonucuna bağlamaktadır. Ona göre gerçek sebepler gösterilmeden sadece olayların hikâyesi ile hakikat anlaşılabilir. Olaylar bir günde ortaya çıkmaz. Onları geçen asırlardan hazırlayan sebepleri bulup, aydınlatmak gerekir. Bu bakımdan olayların temeline inilmeli, esas sebepler aranılıp bulunmalıdır. Bunun yanında rivayetlerin doğruluğu araştırılmalı, meydana gelen değişiklik ve gelişmelerin hangi sebeplerden dolayı olduğu ve başlangıçlarının nasıl ortaya çıktığı bilinmelidir. Tarih ilminin görevi budur.

"Devletlerin Nizamlarını Korumaları, Tarih İlmi ile Mükündür"

Geçmişte olan usullerin, yaşanan çağa uygulanmasında büyük faydalar vardır. Paşa, bir devletin yaşayabilmesi için bu ilmin ne kadar vazgeçilmez olduğunu özellikle belirtmektedir. Devlet adamları, ortaya çıkan değişiklikleri görmek, devletin mevcut ihtiyaçlarını ve zamanın şartlarını inceleyip muhakeme ederek idareyi ona uydurmak zorundadırlar. Bu gayeye ulaşmanın yollarından biri, belki en kestirmesi, mensubu oldukları devletin hem eski kanunlarını ve geçmişteki durumlarını, hem de meydana gelen değişiklikleri bilmekten geçer.

"Devlet Adamları Tarih Bilmek Zorundadırlar"

Çünkü siyasi başarılar tecrübeye bağlıdır. Fakat her şeyi tecrübeye bir insanın ömrü ve asrın tecrübesi yetmez. Bu nedenle bilinçli devlet adamları, her şeyi kendileri tecrübeye kalkışmayıp başkalarından ibret ve öğüt alırlar. Devlet adamları ve toplumun seçkinleri, tarih ilminden sadece kişisel gelecekleri için değil, aynı zamanda devlet işlerinde faydalanacakları çok şey öğrenirler.

ASÜ-Kampus (Bahar-Güz: 2020, n.aygün arşivi)

